Taxa poştală plătită în numerar
conf. aprobării Nr. 36474/1941

GAZETA TRANSILVANIEI

PROPRIETARĂ: ASOCIAŢIUNEA „ASTRA" BRAŞOV
Apare de două ori pe săptămână prin îngrijirea unui comitet de redacţie.
Atelierele tipografiei „Astra" Tf. 1102.
Pagini 4-6-8 Lei 3.

STEAG RIDICAT LA 1838 ŞI SFINŢIT DE LUPTELE PURTATE SUB CUTELE LUI DE ATAŢIA URMAŞI, ÎN FRUNTE CU
GH. BARIŢIU MUREŞENII

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA BRAŞOV.
B-dul REGELE FERDINAND Nr. 12 Tf. 1513
Abonamentul anual lei 300 Autorităţi şi Societăţi lei 600
Anunţuri şi reclame după tarif.

Nr. 52 Inreg. Trib. Braşov S. II No. G. II. 71/942 9 Iulie 1942 Anul 105

Din LUMEA largă

Animalele şi alarma aeriană....

Nu este de sigur lipsit de interes felul cum se comportă animalele din grădinile zoologice în timpul alarmei aeriene, adică atunci când bombardierele lansează bombele lor, iar artileria antiaeriană trage fără încetare, provocând un sgomot infernal.

Supunând comportarea animalelor în asemenea cazuri unor observaţii conştiincioase, s'a constatat că în general ele se sinchisesc foarte puţin de acest infern, cu excepţia maimuţelor.

Ursul de pildă nici nu bagă de seamă alarma aeriană, şi-şi continuă somnul liniştit. Elefantul se lasă foarte puţin influenţat. La explozii tresare puţin, dar nu-şi pierde de loc calmul. Leii, tigrii, leoparzii, jaguarii, adică felinele, care în timpul nopţii sunt şi aşa treze, nu trădează nicio schimbare în timpul bombardamentelor. Se pare că aceste „vijelii" le aduc aminte de vijeliile nopţilor tropicale cu fulgere şi tunete.

Numai maimuţele dau semne de nelinişte. Ele se strâng laolaltă, ca şi cum ar presimţi pericolul care le ameninţă, sau caută să se ascundă, sărind din colţ în colţ. In sfârşit, un alt pensionar exotic al grădinilor zoologice, cămila, doarme liniştit, ca şi cum nimic nu s'ar fi întâmplat. (RDV)

Cocoş de munte din părţile Rodnei

Răvaş luptătorilor din Crimeea

de **V. Branisce**

Cu sufletul copleşit de fericire, cu inima înălţată de mândrie, vă îndreptăm un cald salut al patriei, ostaşi biruitori ai ţării mele.

Focul luptei s'a potolit. Glasul tunurilor şi ţăcănitul mitralierelor au amuţit.

Acolo, departe, pe ţărmurii înfloriţi ai Crimeei, voi aţi încheiat un capitol de epopee. Acum, faldurile tricolorului românesc fâlfâie semeţ deasupra cetăţii vrăjmaşe.

Vouă v'a fost dat, dragi ostaşi ai ţării mele, să îndepliniţi un destin istoric. Pentrucă *noi a trebuit să luptăm în Crimeea.* In cartea neamurilor a fost scris ca neamul românesc să plătească cu tribut de sânge drepturile sale veşnice. De un secol era scadentă această vamă a răsăritului.

Dar nu ni s'a îngăduit întotdeauna acest drept. Au fost vremuri vitrege, când cu mânile încrucişate am asistat neputincioşi la sfârticări. Au fost vremuri când spada ruginea în teacă, când glasul nostru nu era ascultat, nu era băgat în seamă de nimeni, când nu puteam nici măcar muri pentru dreptate.

Nu s'a împlinit încă veacul de când principatele române, dornice de unire şi independenţă naţională, cerşeau marilor puteri dreptul să poată şi ele lua parte la un alt război din Crimeea.

Şi atunci ca şi acum, a rezistat cu înverşunare cetatea întărită cu aceeaşi dărnicie şi de natură şi de mână omenească.

Şi atunci, ca şi acum, Sevastopolul a fost cucerit cu grele sacrificii. Dar noi n'am fost părtaşii acelei victorii. Glasul conducătorilor români a răsunat în deşert. De geaba s'au străduit cei mai înflăcăraţi patrioţi să convingă cancelariile străine de necesitatea participării noastre la război. Soarta poporului român o pecetluiau alţii.

Astăzi, prin luptele uriaşe pe care le-aţi dat pe meleagurile Crimeei, ostaşi români aţi realizat ceea ce strămoşilor nu le-a fost îngăduit. Pentrucă scadenţele istorice se transmit din genunche în genunche de om.

Vouă, ostaşi biruitori din Crimeea, vă trimitem astăzi lamura curată a sufletelor noastre.

In rândurile voastre desluşim urme de paşi cunoscute; stau înşiruiţi prieteni dragi. Iar dacă rândurile vi s'au rărit, dacă prietenul de lângă voi a rămas încremenit cu degetul pe trăgaciu, lacrima ce-o striviţi între pleoape să fie ferită de amărăciune.

Primiţi aceste jertfe cu credinţa că voi clădiţi temeliile unor viitoare aşezări româneşti.

In svonul nopţilor de vară plecaţi-vă urechea şi desluşiţi glasul pământului. Ascultaţi freamăt de lanţuri şi chemări pierdute şi binecuvântaţi cerul, dragi ostaşi ai ţării, că puteţi lupta contra celor ce ne-au cutropit moşia.

Sevastopol 1855-1942

de **A. A. Mureşianu**

La 8 Septemvrie 1855 generalul francez Pélissier, comandantul forţelor aliate franco-anglo-italiene în războiul din Crimeea împotriva Rusiei, dădea diviziilor sale franceze, corpului expediţionar englez şi Italienilor de subt comanda generalului La Marmora, ordinul de atac general asupra ultimelor redute ruseşti şi a puternicului fort Malacov pentru ca după lupte grele, jertfe şi sforţări eroice, de aproape un an de zile, trupele viitorului mareşal să între victorioase în oraşul şi portul Sevastopol.

Intr'o vreme când armatele erau încă relativ mici şi războaiele erau încă limitate la un anumit spaţiu, victoria dela 1855 a putut însemna sfârşitul războiului pornit „întru triumful dreptului, justiţiei şi a civilizaţiei" de generoasa naţiune franceză şi aliaţii ei, împotriva puterii celei mai asupritoare şi ameninţătoare a Europei.

Românii, care suferisă mai mult în urma expansiunii spre Apus a colosului semiasiatic, primiseră vestea căderii Sevastopolului cu o însufleţire cu atât mai mare, cu cât ei stăruiseră mai mult, prin marii şi însufleţiţii lor conducători de atunci, pe lângă cabinetele Europei apusene pentru pregătirea unui război general împotriva celui mai primejdios vrăjmaş al civilizaţiei.

Faptul relatat de Cezar Bolliac că memoriile şi hărţile patrioţilor români zăceau cu săptămânile pe masa de lucru a lui Napoleon III este în afară de orice îndoială. Niciun document contemporan nu scoate însă mai bine la

— Continuare în pag. 3 —

FOILETONUL GAZETEI TRANSILVANIEI

Crin galben

Mi-a înflorit în strat un galben crin;
El naşte-atunci când ziua se 'nfiripă,
Se bucură, ori plânge-o scurtă clipă
Şi moare când e soarele 'n declin.

In juru-i bat albine din aripă;
Potirul lui, de aur scump, e plin
Cu miere, ori — mai sigur — cu venin.
Şi ele beau. — Ce poate-o floare 'n [pripă

Din mânile vieţii să culeagă,
Din mânile ce bine le cuvânt,
Căci, pline, se întind la lumea 'ntreagă,

Ne însoţesc cu daruri la mormânt.
— Le 'ntinde azi şi ţie, floare dragă,
Dar mânile-i acuma goale sunt.

Ecat. Pitiş.

CRONICA LITERARA

de **Aurel Marin**

DEMOSTENE BOTEZ: *Pământ şi om* Ed. „Prometeu".

Războiul care se desfăşoară sub ochii noştri nu are, până în prezent, un prea mare ecou în literatură. De vreme ce îl trăim încă, în toată grozăvia lui, nu e de mirare că nu-l avem şi consemnat în pagini de carte.

Ne interesează în primul rând poezia şi pentrucă ne limităm acum la aceea cu caracter de actualitate, ne vom ocupa de volumul *Pământ şi om* care năzueşte să reflecte şi unele uşoare note patriotice, pe lângă cele de pură notaţie reală, personalistă.

Autorul nu mai e un combatant sau, cel puţin, ne închipuim, nu mai este primit în primele rânduri ale frontului. El şi-a îndeplinit datoria, în trecutul mare război, de care a dat, la timp, în destule ocazii, seamă.

Subliniem dela început această constatare pentrucă ea ne va servi la argumentarea ce ne propunem, în legătură cu geneza operelor de soiul de mai sus.

Amintesc în altă parte că un ciclu de remarcabile poeme de război e semnat de unul din cei mai tineri poeţi; ei, bine, *Pământ şi om* este un alt ciclu valoros, de astădată al unui poet trecut de maturitate şi poate şi de anii de serviciu în rezerva armatei.

Va să zică două antipoduri, la care putem situa fără greş poezia lirică inspirată de prăpădul anilor 1941/1942

Cunoscut din cercul scriitorilor ieşeni grupaţi în jurul revistei „Viaţa Românească", d-l Demostene Botez şi-a statornicit un nume în lirica noastră şi mărturiile sale erau aşteptate cu legitimă curiozitate.

Răniţii noştri

de **D. E. Sânicoară**

Am auzit şi eu că au sosit răniţii noştri în spitalele Braşovului istoric de sub Tâmpa cu aerul de permanentă prospeţime.

Am alergat cu neastâmpăr să-mi alin dorul chinuitor după ei şi suferinţa lor de mucenici sfinţi ai neamului.

Am intrat cu smerenie în saloanele lor, ca şi cum aş fi păşit peste pragul sfintelor biserici. Acest puternic sentiment de evlavie nu m'a părăsit tot timpul, cât am putut să rezist, trecând dela un pat de suferinţă la altul.

Din ce în ce se întărea în mine convingerea că mă găsesc în locul cel mai sfânt, după altarul de sacrificiu al Domnului; în locul sfinţit prin cel mai crâncen şi adânc simţământ omenesc: durerea cărnii sfârticate,

Nu sunt cuvinte în întreg vocabularul omenesc de pe tot globul, prin care s'ar putea descrie impresia şi sguduirea sufletească, de care te poţi face părtaş lângă patul de spital al **ostaşului român** *— erou — rănit de războiu!*

Deci nu încerc să descriu această trăire de plângătoare compătimire. Ar fi zadarnică încercarea...

Vă invit în schimb să nu cruţaţi oboseala unei ore, care rămâne pierdută în alte părţi, şi să treceţi, cu o carte postală, o ţigaretă, o batistă, un obiect de suvenire, sau o floare, să vedeţi supraomenescul eroism al ostaşului român, care numără pe carnea sa zeci şi zeci de plăgi sângerânde, mâni sburate de pe corp, picioare amputate, oase sdrobite, carne ciopârţită, mutilare neînchipuită...

Sunt cercetaţi de către apostolii alinatori şi vindecători: doctorii, în nenumărate ore, în care se apleacă cu ochii înlăcrimaţi şi cu rugăciuni pe buze, peste aceşti eroi bravi ai victoriilor, de care ne bucurăm cei de acasă. Toţi cei necredincioşi, să facă după Toma: să pună degetul lor în ranele acelora, care — ca şi Hristos Domnul — prin jertfa lor de sânge, luptă pentru marea Inviere a Neamului.

Au sosit răniţii, e rândul nostru să nu-i uităm.

———

Un copil cu două capete

In satul Koziak din Serbia de Vest, ţăranca Petrisa a născut un băiat cu două capete. Copilul era de mărime normală, avea însă două gâturi cu toate organele lipite unele de altele. Ambele capete aveau gură, urechi, ochi şi nasuri şi se asemanau perfect, toate celelalte părţi ale corpului fiind normale. Copilul s'a sufocat la naştere.

Ţăranca are 38 ani şi a născut până acum 8 copii normali.

Timoteiu Cipariu, gazetar

de **Şt. Manciulea**

— Urmare —

„Poporul român — toată adunarea — s'a purtat cu o cuveninţă ce te răpeşte la mirare. Nici măcar un cuvânt violator, necum faptă, n'a eşit din gura acestui popor atât de numeros..... Poporul era ascultător peste toată cugetarea. La un cuvânt a unui tânăr orator, într'un minut se forma uliţe printrânsul. Şi liniile formate nimeni nu le turbura.

Ascultaţi popoarele Transilvaniei. Luaţi exemplu dela acest popor despreţuit şi vă învăţaţi dela dânsul ce este ascultarea, pacea, ordul bun şi respectarea persoanelor şi a proprietăţii".

Fiecare număr din „Organul" lui T. Cipariu avea închinate câteva rubrici dărilor de seamă, corespondenţelor sau pomenirii evenimentelor din Muntenia şi Moldova. Increstarea lor pe răbojul foii dela Blaj avea rostul să înfăţişeze Românilor din Transilvania lupta purtată de fraţii lor de peste Carpaţi pentru eliberarea de sub jugul străin şi câştigarea independenţei naţionale.

Redactorii „Organului" au încercat să dea cititorilor o gazetă, care să nu aibă numai un caracter politic, ci să cuprindă în paginile ei şi alte probleme culturale, artistice etc. Nu lipsesc nici versurile, care erau alcătuite uneori chiar de către redactorii Organului. Astfel tipăreşte I. Maniu, în no. 40 următoarea poezie închinată:

„Deprinderilor Muzelor"

Clio sapă în metale istoriile trecute,
Spune să urâm păcatul şi să trăim în virtute
Caliope, 'n versuri şi 'n cântare maiestoasă
Ne arată cum făcură fapte, mulţi eroi, frumoase
Melpomene serioasa cu o spadă ce sclipeşte,
Pe tiran în al său scaun sângeros, îl pedepseşte,
Thalia ce preţioasă de purtări cunoscătoare,
In teatruri dă învăţături de inimă îndreptătoare.

Terpsichore cea uşoară dănţueşte cu frumseţe,
Bucuroasă este gata juni şi fete să înveţe
Euterpe voe-şi află, armonia păstorească,
Pre cimpoiu şi fluer simplu, cântă pacea îngerească,
Erathos cu lira, harpa, inima o îndulceşte.

Elegii de ea învaţă, amorezul când geleşte
Polimnia spune vorba cum să fie accentuată,
Legi croieşte la oratori spre vorbire regulată,
Urania calculează ale astrelor umblare
Ea măsoară şi pământul: toate cunoscute are.

După adunarea dela Blaj şi după proclamarea Românilor din Transilvania de naţiune liberă, gazeta lui T. Cipariu, din pricina evenimentelor, a avut de luptat cu greutăţi din ce în ce mai mari. Pe toate reuşeşte primul redactor să le biruie, creind în ziarul lui adevăratul organ al sentimentelor curat naţionale româneşti. Anumite situaţii şi stări de lucruri care i-au fost impuse din partea celor aşezaţi la cârma ţării, le-a acceptat şi T. Cipariu, fiindcă nu putea lucra altfel, însă atunci când a fost vorba de binele suprem al naţiunii sale, a declarat solemn în faţa Românilor şi a puternicilor zilei: „Nu suntem plecaţi a suferi pentru aceia nici batjocură, nici tratare neomenoasă, asupra naţiunii noastre".

Revoluţia din Transilvania de o parte, de altă parte evenimentele politice l-au silit pe T. Cipariu să lupte prin alte mijloace şi în alte locuri pentru marea cauză naţională a Românilor, aşa încât cu data de 6 Octombre 1848, a fost nevoit să curme apariţia „Organului Luminării". Gazeta lui vreme de doi ani de zile a avut în vedere îndeosebi problemele de cunoaştere a evoluţiei limbii româneşti. Despre ea spune T. Cipariu: „Limba română ca dialect italian la începutul arătării ei în Dacia, fu cu mult mai curată în forme şi mai avută în cuvinte române de cum este azi. „Mai târziu s'au introdus, în corpul ei elmente streine şi îndeosebi slavone, cari trebuiesc înlocuite. Operaţia aceasta va fi posibilă numai dacă se vor căuta „cărţile bătrâne" în care se păstrează vechiul tezaur de forme şi cuvinte de odinioară româneşti. „A reînsufleţi noroitele, uitatele, părăsitele forme, însemnări şi cuvinte", este programul filologic anunţat de T. Cipariu. Şi mai departe spune el, „limba românească nu e latină, nici itală numai, deşi seamănă cu una şi cu alta, întru unele şi multe, dar se distinge întru celealalte de amândouă".

— (Va urma) —

———

Vrajă

De unde vii? De unde am venit?
Atâta ştiu că ne-am privit odată,
Dar au trecut de-atunci atâţia ani.
Cu fericiri şi visuri la olaltă
Şi doruri vechi şi nouă au murit.

E-abia o clipă că ne-am re'ntâlnit
Ş'aceiaşi ochi timizi de altădată
Acum privesc pierduţi în ochii tăi —
Şi parcă vieaţa, inima mea toată
In farmec ne'nţeles s'a despletit.

Pe urmă, tu, un cântec rătăcit, —
Eu, undeva, o ramură uitată.
Aceiaşi trişti prin vreme călători,
Vom şfâşia visarea de-altădată.
De ce-am plecat? De ce ne-am despărţit?

Verona Brateş

———

PREDICI ÎN PUSTIU

Legea războiului

Cuvintele: biserică, botez, Crăciun, întrupare, cruce sunt de origine latină, şi aceasta constitue o dovadă mai mult, că noi am primit creştinismul încă înainte de sec. al V-lea când se introdusese şi aci în Răsărit limba slavonă. Ar fi slavone aceste cuvinte esenţiale creştine, dacă ne-am fi încreştinat mai târziu. Ne-am pomenit şi creştini şi Români pe aceste meleaguri daco-romane — şi evidenţa acestor fapte este aşa de clară, că nu mai poate fi combătută decât de aceia, care nu au conştiinţa curată în a stăpâni teritorii ce nu le aparţin.

Alta-i însă acuma durerea şi dilema mea. Cum se împacă războiul cu creştinismul predicei de pe munte? Aţi auzit, că s'a zis: *Ochi pentru ochi şi dinte pentru dinte. Dar eu vă spun să nu vă împotriviţi celui ce vă face rău, ci oricui te loveşte peste obrazul drept, întoarce-l şi pe celălalt.* Vă mai spun: *Iubiţi pe vrăjmaşii voştri, binecuvântaţi pe cei ce vă blastămă, faceţi bine celor ce vă urâsc, şi rugaţi-vă pentru cei ce vă prigonesc.* (Matei 5).

Dar dacă Germanii n'ar fi răspuns cu ochi pentru ochi şi dinte pentru dinte la asupririle polone sau la represaliile engleze? Cum ne-am fi recucerit noi Bucovina şi Basarabia dacă la palma suferită am fi întors şi cealaltă parte a obrazului?

Legea războiului? Pentru un dinte 10 dinţi, pentru un ochiu 10 sau 100 de ochi. In loc de 3 şi 4 mese pe zi o singură masă, în loc de 9 ore de somn 2—3 ore, în loc de pat, tranşee, în loc de soţie şi copil, puşcă şi sabie, în loc de a fugi de moarte şi suferinţă, le cauţi pe amândouă. Nu răbdarea paşnică e virtutea principală, ci rapiditatea violenţii, nu defensiva, ci atacul, nu prudenţa, ci înfruntarea curagioasă a morţii, nu iubirea de familie, ci iubirea de neam şi ţară, nu fraţi şi surori adevăraţi, ci fraţii tăi de arme, de vitejii şi suferinţe comune.

Nu-ţi mai pune deci probleme de conştiinţă. Una-i pacea şi evanghelia şi alta-i războiul şi legea lui. Cu cât vom înţelege mai adânc acest lucru cu atât mai sigură e victoria. Legea iubirii lui Hristos, este schimbată cu legea urii. Duşmanii neamului tău trebuesc distruşi, căci altfel te distrug ei pe tine.

Se spune, că şi cei mai blânzi oameni devin furioşi când privesc o luptă de box. Nu ne strică nici nouă această revoltă generală contra duşmanului, pe care să o transmitem prin unde vizibile şi invizibile soldaţilor de pe front, ca să le sporim vitejia şi dispreţul de moarte şi să terminăm cu victoria finală războiul, înainte de a veni noua iarnă.

Dr. M. Suciu-Sibiu

———

Citiţi cel mai vechiu ziar
Gazeta Transilvaniei

Cu deosebire interesant de urmărit este cum înţelege războiul un poet. Şt. O. Iosif e îmbătat de elanuri purificatoare, d-l Perpessicius cântă urmările nefaste, suferinţele prelungite, ecourile rămase şi multiplicate în suflet, d-l Camil Petrescu intueşte surprinzător fiorul morţii planând în preajma atacului, d-l Adrian Maniu consemnează atmosfera de oboseală şi deprimare; de curând d-l Const. Virgil Gheorghiu caută să ne apropie starea de rugă de pe câmpul de luptă a celor gata de jertfă, iar d-l L. Valea să ducă mai departe poezia de subtile infiltraţii lirice a d-lui Perpessicius.

D-l Demostene Botez înţelege războiul ca o înfrăţire totală, uneori eliberatoare, a omului cu pământul. Nicicând omul nu este mai aproape de pământ. Pământul bătătorit în copilărie, brăzdat de pluguri mai apoi, acest scump şi sfânt izvor de roade îmbelşugate, azi adăposteşte pe om în gropi.

Toate amintirile îi năvălesc în minte:

Pe-un bulgăre pun capul greu,
De vuiet de infern, de cască,
Şi te cuprind la piept sub mască,
Pământul meu.

Moartea fruntaşului Cătălin, liniştită, neprevăzută, în decorul animat, de vară, e impresionantă prin simplitatea ei.

Dormi camarade e un îndemn îndulcitor pentru cel care este istovit de lupte. El vine ca un balsam peste inima ce se simţea singură înstrăinată:

Dormi, camarade,
Că, iată, vine
Sufletul meu lângă tine,
Lângă sufletul tău,
Să vegheze ca frate,
Să nu-ţi facă nimenea rău.

O să văd prin noapte
Umbrele rele din grâurile coapte,
O să prind gloanţele rătăcite 'n mâni,
O să opresc obuzele 'n pieptul meu.
O s'ascund rachetele 'n fântâni,
O să te 'ncălzesc cu suflarea mea
Şi-am să chem pe Dumnezeu
Atunci când singur nu voi mai putea.

Atac, prin cadenţa lui, ne aminteşte de Alecsandri:

S'au ridicat, negri, din şanţ,
In noapte umbre de cărbuni;
(Soldaţi de astăzi sau străbuni?)
Şir lung de dorobanţi...

Nu ne împăcăm de loc cu poezia *Şi 'n acelaşi ceas* în care e nu ştiu ce iz moralizator, umanitarist, didactic.

Ce mizerabilă este strofa aceasta:

Şi 'n acelaşi ceas în sat,
Carul cu cei doi plăvani
Care merge la cărat
E mânat de doi orfani.

Ea ne trezeşte în minte poezia de ridicate tonuri patriotice a d-lui I. U. Soricu.

Nu ştim cum am putea mai bine să accentuăm că d-l Demostene Botez prinde în notele sale lirice câţiva din marii şi adevăraţii fiori de care e stăpânit luptătorul.

Imaginea câmpului de luptă e veridică. Aceasta n'ar spune nimic dacă d-sa n'ar fi reuşit să contureze imaginea în versuri de certă putere lirică.

S'a întâmplat să fim între răniţi. *Rănitul dintre linii* e una din piesele cele mai emoţionante prin fidelitatea desvăluirii adâncurilor sufleteşti.

Caracteristică pentru războiul de azi, şi numai pentru el, este *Dar e pământul ţării mele* Orice om care a fost pe front se va recunoaşte, în versurile de frumuseţe clasică.

Imaginile sunt tulburătoare:

Lângă un hoit căzut de cal
Dansează moartea, sus pe deal.
Şi fire roşii de beteală
Ca de mireasă ireală
Intind cartuşele trasoare
Pe holda coaptă din ogoare.

Sevastopol
(1855—1942)

de **A. A. Mureşianu**

iveală importanţa influenţei patrioţilor români asupra politicei conducătorului de atunci al Europei, ca următorul pasaj scris la 1855 pentru un ziar francez de entuziastul C. A. Rosetti: „Iată doi ani, de când a început în sfârşit *acest resbel (din Crimeea), pe care-l invocaserăm şi în care singuri noi am crezut cu sinceritate şi am sperat într'ânsul mai mult de o jumătate secol*". (Cf. C. D. Aricescu, *Corespondenţa secretă a capilor revoluţiunii dela 1848*, Bucureşti 1871, vol. III, p. 53).

Nu e locul aici să arătăm cauzele pentru care a eşuat planul de atunci al conducătorilor poporului românesc de a pune mâna pe spada ruginită a lui Mircea, Corvin, Ştefan şi Mihai şi a scutura jugul umilitor al cnutului muscălesc. In situaţia de aproape totală desarmare, în care se găseau Principatele de atunci şi a prezenţei în mijlocul lor a oştilor „protectoare" ţariste, problema nu era uşoară, deşi armata de ocupaţiune rusească se retrase la 1854 sub ameninţarea Austriei. Cităm totuşi, sub titlu de document şi pentru actualitatea lor şi următoarele reproşuri pe care marele prieten francez Bataillard le făcea la 1856, în *Revue de Paris* principelui Moldovei:

„Posteritatea şi istoria V'ar fi iertat toate greşalele... dacă aţi fi făcut a participa şi România, alături cu Piemontul, la războiul din 1855 şi aţi fi trimes apoi reprezentanţi la conferinţele din Viena şi Paris, ca să scoată drepturile Românilor. Prinţul Ştirbeiu V'ar fi imitat, iar patria voastră ar fi câştigat ceea ce a câştigat Italia".

1855—1942. Ce coincidenţă în evoluţia destinului european, cu deosebirea că locul Franţei liberale a lui Napoleon III îl ocupă astăzi Germania naţional-socialistă a lui Hitler; că Anglia înţeleptei regine de atunci Victoria se găseşte astăzi în tabăra potrivnică şi că Românii şi-au reluat cu fală şi glorie rolul lor istoric de apărători şi răspânditori ai civilizaţiei în Răsăritul Europei şi de pregătitori ai unităţii ei.

Carnet contemporan

Pe sub mărunte arcade de hiacint înflorit, pe lângă livezi de pomi, vii cu vrejuri scunde şi frunza lată, unde răsar, ca nişte capete speriate de tătăroaice, maci imenşi, roşii, ne îndreptăm, în calmul după amiezii de vară, către ţărmul mării.

Rareori se vede câte un tătar. E bătrân, bărbos, pe cap cu un fel de tichie ca aceea a pleziriştilor noştri, la strand. Mai des vezi umblând femei şi copii, de colo-colo, fără rost, vorbind repezit dar nestingheriţi de prezenţa noastră.

Casele sunt mâsgălite cu pământ, pe dinafară. Toate au culoarea întunecată. Impresionează ochiul numai lungul şir de olane roşii, al acoperişurilor.

Plopi svelţi, cu mult mai înalţi decât arborii ceilalţi, răsar pretutindeni.

Şi de odată ne trezim în faţa Meganomului. Muntele se prăbuşeşte în mare.

In sboruri line, se înalţă către larg, pescăruşii.

Apa se întinde, în variate nuanţe, până la orizont, fără o singură cută perceptibilă.

Plaja e îngustă. Către ţărm, în lipezimea valurilor încete, stau grămădite pietre enorme, acoperite cu muşchi de apă, parcă ar fi tot atâtea bibelouri cu aleasă ţesătură.

Pe-aproape trece o turturică: porumbel cu vârfurile penelor din coadă albe. Dac'am întinde mâna, am prinde-o.

Laerte

Situaţia alimentară în India

In comitetul guvernului indian Sir J. Sarkar a comunicat oficial că în urma pierderii regiunilor însemnate pentru aprovizionarea cu alimente, prin evenimentele din Asia răsăriteană, trebue contat pe o lipsă de 2,3 milioane tone de orez şi 350.000 tone de grâu în aprovizicnarea Indiei britanice. Această lipsă se poate mări chiar, deoarece India trebue să aprovizioneze în viitor Ceylonul, care înainte era aprovizionat de Birmania. Dificultăţi de aprovizionare se ivesc în aceeaşi măsură şi în domeniul materiilor prime.

Am trecut pe sub această beteală tremurătoare a cartuşelor trasoare şi am trăit viziunea miresei ireale.

Felul cum sunt notate impresiile rănitului e magistral.

Aspectul monstruos, înfiorător al războiului nu trebue descris. El trebue sugerat, spre a se imprima neşters în inimă.

Iată această capodoperă, închizând în abia patru rânduri un tablou de rece grandoare:

Linişte şi noapte pe câmpia tristă.
Totu-i straniu ca 'ntr'un somn
cu ochi deschis.
Şi de sus cade lumină, ireală ca de vis.
Luna-şi trece, pală, morţii, în revistă.

Pentru puritatea ei melodică, transcriem *Rugă pentru eroi:*

Primeşte-i, Doamne alăturea de tine,
Pe toţi eroii ce-au căzut în lupte.
Ia sufletul din trupurile rupte,
Pe care le găsesc printre ruine
Primeşte-i, Doamne, alăturea de tine.

Adună-i toţi subt mila Ta, Stăpâne,
Din sânul şesurilor şi din gropi,
Pe unde au căzut ca nişte snopi
De grâu cosit, sub lovituri păgâne.
Adună-i toţi sub mila Ta, Stăpâne.

Şi iartă, Doamne, sufletele lor;
O noapte albă 'n care s'au sfârşit,
Cu roua ei pe toţi i-a 'mpărtăşit
Precum se 'mpărtăşesc acei ce mor.
Primeşte, Doamne, sufletele lor.

DIN ŢARĂ

Foot-ball

In cadrul „Campionatului de Răsboiu" s'au înregistrat următoarele rezultate:

Rapid—Universitatea	3:2
C. F. R. (T. S.)—Un Ticolor	1:0
F. C. Craiova—Gloria C.F.R.	7:0
Sp. Studenţesc—Venus	7:1
Carmen—A. C. F. R.	8:4

BANCA AGRARA, S. A., Cluj

ANUNŢ

Se aduce la cunoştinţa tuturor acţionarilor, că în conformitate cu hotărîrea adunării generale ordinare din 7 Iunie 1942, s'a redus capitalul social dela Lei 55.000.000 la Pengö 1.375.000; respectiv s'a redus valoarea nominală a unei acţiuni dela Lei 1.000 la Pengö 25.

Ca urmare la cele de mai sus, toţi acţionarii Băncii Agrare, S. A., Cluj, sunt rugaţi să-şi prezinte acţiunile spre stampilare la Banca „Albina", Sibiu, în timpul cel mai scurt posibil.

Banca Agrară, S. A., Sucursala Turda.

Primăria Municipiului Braşov

No. 19.471/1942
Serviciul silvic

Publicaţie de licitaţie

In ziua de 17 Iulie 1942, ora 12, se va da în antrepriză prin licitaţie publică cu oferte închise tulitul şi transportul cu vagonetele a cca. 15.000 metri steri lemne de foc fasonate în pădurea „Poiana lui Bălan".

Licitaţia se va ţine în conformitate cu dispoziţiunile art. 88—110 L. C. P. Caietul de sarcini se poate vedea în orele de serviciu la Serviciul silvic.

Primăria Braşov.

Serviciul Sanitar şi de Ocrotire al Municipiului Braşov

Nr. 1752/1942 din 3 Iulie 1942.

Publicaţie de licitaţie

Se aduce la cunoştinţă generală că în ziua de 24 Iulie 1942, se vor ţine la Serviciul Sanitar al Municipiului Braşov, Strada Hirscher No. 1, licitaţiile înşirate mai jos pentru lucrări la spitalul nou de boli contagioase din Braşov.

1. La orele 9 înlocuirea cu 6 ferestre în uşi în valoare de lei 150.000.
2. La ora 9.30 construirea unui acoperiş metalic cu învelire de geam armat. Valoarea lucrării lei 265.500.
3. Tencuiala exterioară, izolări de terase, învelitoare de tablă, trotoir, nivelarea terenului şi alte lucrări, toate laolaltă în valoarea de lei 3.500.000. Ultima licitaţie va avea loc la orele 10.

Garanţia provizorie de 5% din valoarea ofertei.

Caietul de sarcini şi devizul se pot vedea în fiecare zi de lucru la Serviciul Sanitar al Municipiului Braşov, Strada Hirscher No. 1, între orele 11—13.

Braşov, la 3 Iulie 1942.

Medic Primar al Municipiului,
Dr. Ulpiu Ştefan.

Secretar:
M. Cucu

Primăria comunei Zârneşti
judeţul Braşov

Nr. 1709 1942

Publicaţiune

Se aduce la cunoştinţă publică că, în ziua de 14 Iulie 1942, orele 10. se va ţine licitaţie publică cu oferte închise, în localul acestei primării, pentru darea în antrepriză a lucrărilor de consolidare a malului drept al râului Bârsa, în valoare de 770.000 Lei.

Licitaţia se va ţine cu respectarea legii contabilităţii publice şi decretului lege pentru simplificarea formalităţilor de angajarea cheltuielilor administraţiilor locale.

In cazul când licitaţia fixată mai sus nu va avea rezultat, se va ţine a doua licitaţie în ziua de 25 Iulie 1942, orele 10, în acelaşi loc, fără altă publicare.

Proiectul, devizul şi caietul de sarcini, se pot vedea la primărie.

Zârneşti, la 23 Iunie 1942.

Primar, *Ştefan Terciu.* Notar, *Iosif Minea*

CRONICA sportivă

Foot-ball

Vineri, 3 Iulie a. c., a avut loc adunarea generală a „districtului de foot-ball"-Braşov, unde după o oarecare discuţie fără importanţă, delegaţii grupărilor prezente au ales noul comitet — după cum urmează:

Preşedinte d-l Stan.
Vice-preşedinte d-l A. Popescu.
Secretar d-l Ionescu.
Membrii d-nii Fătcuşan, Ştefan, Tămaş
Censori d-nii Ing. Costea, ing. Pascu, Bârlea.
Supleanţi d-nii Hornoiu, Dorean, Brânduş.

Aşteptăm cu încredere ca actualul comitet să îmbunătăţească cu mult activitatea sportului cu balonul rotund.

Asupra noului comitet, vom mai reveni.

*

Programul grupărilor braşovene din 5 Iulie a. c. a fost următorul:

A. C. F. R. deplasându-se la Bucureşti în cadrul „campionatului de războiu" a fost învinsă la scor de Carmen cu 8:4. Mare scor, dar în realitate aşa a fost. Primul match, primul scor al înfrângerii. Dar... până la urmă mai este.

*

U. A B. trebuia să se deplasezze la Tohan pentru a susţine matchul programat pentru campionatul districtual, cu gruparea Malaxa. Matchul a fost câştigat prin forfait de Malaxa, deoarece U. A. B. nu s'a prezentat pe teren. Oare este aceasta o sportivitate? C. D. B. are cuvântul de sancţionare.

*

Malaxa—Metrom 3:0 (1:0)

Pe stadionul din Tohan, în faţa unui public destul de numeros, Malaxa a învins pe Metrom cu categoricul rezultat de 3:0.

Această înfrângere se datoreşte viilor acţiuni depuse de Malaxa, care dă dovezi pe zi ce trece, că va fi o echipă mare.

Metrom-iştii cu toate că au fost învinşi, au arătat lucruri frumoase.

*

Bârsa—Caraiman
(forfait)

Un gest asemănător cu acel al U. A. B.-ului a fost repetat şi de gruparea Caraiman din Buşteni, care nu s'a prezentat pe teren la câţiva km. de Zârneşti. Ce rost au asemenea grupări în Districtul Braşov?

Gh. Bucur

Primăria comunei Prejmer
Judeţul Braşov. — Plasa Hărman

No. 1985/1942.

Publicaţiune

Primăria comunei Prejmer, judeţul Braşov, aduce la cunoştinţă publică, că la această primărie sunt vacante următoarele posturi:

1 post de impiegat (ă) cu 2 gradaţii.
1 post de impiegat (ă) cu 1 gradaţie.
1 post de agent de urmărire.

Cererile timbrate, împreună cu toate actele prevăzute de codul Funcţionarilor Publici, se vor depune la această primărie până la data de 18 Iulie 1942.

Retribuţiunile sunt cele prevăzute în bugetul comunei pe exerciţiul 1942-1943.

Posturile vacante se pot ocupa şi prin transferare.

In cazul când la concurs nu se prezintă candidaţi cu studiile cerute de C. F. P. posturile se pot ocupa în mod provizoriu şi cu absolvenţi ai cursului primar.

Prejmer, la 16 Iunie 1942.

Primar, *Ioan Batschi* Notar. *Aurel Dogariu*

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Informaţiuni

Răspunsul Primăriei la „O întrebare"

La întrebarea noastră pusă în Nr. 49 din 28 Iunie Primăria ne răspunde următoarele:

„Sesizaţi fiind de articolul „O întrebare" apărut în coloanele ziarului Dvs. No. 49 din 28 Iunie a. c. cu privire la executarea lucrărilor de asfaltare a trotoarelor de pe raza Municipiului Braşov, ţinem să precizăm că aceste lucrări se execută în regie proprie de către Serviciul Tehnic al Municipiului, iar evreul Haimann este rechiziţionat de Primărie la aceste lucrări. Probabil că prezenţa lui pe şantier a cauzat eroarea care a provocat întrebarea pusă de ziarul Dv".

*

Sfaturi în legătură cu Apărarea pasivă la Braşov

Se reamintesc publicului următoarele instrucţiuni şi obligaţiuni pentru apărarea pasivă:

Puneţi în stare de întrebuinţare adăposturile particulare.

Verificaţi dacă materialele pentru salvare, lopeţi, târnacoape, răngi, scări, tărgi sau materialele sanitare sunt la locul lor.

Revedeţi echipele de apărare pasivă.

Reamintiţi şi verificaţi însărcinările întregului personal.

Controlaţi ca podurile să fie golite, lemnăria văruită şi să aveţi nisip depozitat pentru stingerea incendiilor.

La darea alarmei, încetaţi lucrul în birouri, fabrici, intreprinderi, etc.

Coborîţi liniştit în adăposturi, fără să produceţi panică.

Pietonii aflaţi pe străzi să se îndrepte spre cel mai apropiat adăpost.

Autovehiculele aflate în mers, vor ieşi din arterele principale, pe străzile laterale, opresc pe partea dreaptă în vecinătatea celui mai apropiat adăpost, iar ocupanţii merg în adăpost.

Nu staţi afară în timpul alarmelor aeriene.

In caz de accidente, provocate de bombardamente, anunţaţi circumscripţia de poliţie din care faceţi parte, indicând locul şi natura accidentului.

Nu atingeţi proectilele sau bombele neexploadate, ci anunţaţi circumscripţiei poliţieneşti locul unde se află căzute bombele.

Pentrn dereglări în cabluri electrice, spargeri de conducte de apă sau gaz, anunţaţi imediat circumscripţia poliţienească.

Evitaţi convorbirile telefonice în timpul alarmelor aeriene şi 2 ore după încetarea alarmei.

Asiguraţi-vă de închiderea conductelor de apă şi gaz înainte de a coborî în adăpost.

*

Inspectoratul P. P. angajează un secretar

Inspectoratul P. P. al Municipiului Braşov angajează un tânăr sau tânără ca secretar dactilograf.

Condiţiunile cerute: vârsta minimă de 18 ani; absolvent a 8 clase de liceu; să fie de origine etnică română.

*

Serbarea tineretului din Holbav

Tineretul premilitar şi extraşcolar de sub conducerea d-lui lt. rez. *Măgureanu Petru* şi a d-nei *Lucreţia Măgureanu* a aranjat la 28 Iunie a. c. o serbare reuşită. D-na Măgureanu a dăruit Comitetului local de patronaj suma de lei 5000 pentru a fi împărţită văduvelor, invalizilor şi orfanilor de războiu

*

Şezătoarea din Ţânţari

Sub conducerea d-lui notar *Pompiliu Taus* subcentrul P. P. Ţânţari şi cel extraşcolar de sub conducerea d-nei *Valeria P. Taus* au aranjat o reuşită şezătoare în ziua de 28 Iunie.

In numele comunei a mulţămit conducătorilor şi tineretului Părintele I. Turcu.

Dreptul şi dreptatea românească

Săptămâna care s'a sfârşit s'a caracterizat prin atacurile decisive ale armatelor Axei care au determinat ruperea frontului de luptă.

După victoria dela *Marsa Matruk*, victorie care a deschis trupelor germane şi italiene drum larg spre Egipt, căderea *Sevastopolului* a acoperit de glorie trupele germane şi române şi a înfrigurat toată lumea.

Eroismul soldatului român a fost un factor hotărîtor în cea mai mare biruinţă din câte au fost scrise în istoria actualului războiu. In amplele amănunte şi în comentariile tuturor ziarelor şi posturilor de radio din întreaga lume — chiar şi a celor potrivnice nouă — a fost recunoscută încă odată eroica luptă purtată de dorobanţii noştri. Modul în care s'au desfăşurat luptele arată că „forturi puternice, întărituri săpate în stâncă, instalaţii subterane de luptă, cazemate de beton şi de pământ, precum şi nenumărate fortificaţii de campanie au fost cucerite printr'o colaborare exemplară a tuturor armelor". Se ştie că pe deasupra acestor întărituri formidabile, natura însăşi constituie într'o înverşunată complicitate cu vrăjmaşul, ziduri uriaşe de cremene care domină ameninţătoare defileurile şi ultima potecă ce şerpueşte prin pădurile înfiorătoare ale acelui colţ blestemat al insulei unde era adăpostită cea mai nebiruită fortăreaţă de pe pământ: *Sevastopolul.*

Acea poartă a iadului n'a putut însă rezista. Centurile de foc şi fum care o strângeau din toate părţile i-au nimicit întăriturile, căci Dumnezeu Atotputernic a dorit ca acest colţ blestemat al pământului să piară aşa precum în timpurile biblice a pierit Sodoma şi Gomora. Din întreaga cetate n'a rămas piatră peste piatră. Totul a fost prefăcut în ruine care au îngropat sub ele leşurile bolşevicilor fără credinţă care ameninţau lumea dornică de linişte şi pace. Femei şi copii, bătrâni şi soldaţi au căzut sub blestemul pe care şi l'au atras prin necredinţa în biserica şi crucea lui Hristos. Târziu, când moartea necruţătoare a armelor rupea din carnea şi sufetul acelor nelegiuiţi, ei ridicau ochii bulbucaţi de groază spre albastrul cerurilor într'o rugă supremă, dar scăparea nu le-a mai venit...

Peste ruinele cetăţii domneşte acum o pace adâncă; o linişte înfiorătoare. Demonul bolşevic şi-a dat sfârşitul, iar deasupra blestematului stârv fâlfâie steagurile armatelor biruitoare.

Comandantul forţelor din Crimeea, Feldmareşalul Manstein, în raportul prin care a adus la cunoştinţă Mareşalului Antonescu căderea Sevastopolului spune *„diviziile româneşti şi-au îndeplinit întreaga datorie şi prin cucerirea Balaclavei au adăogat noi frunze de lauri la cununa lor de glorie. Au contribuit în mod esenţial la curerirea înălţimelor principale din jurul bastionului Nr. 2, atacat într'un extrem de greu teren păduros, precum şi asaltul asupra înălţimei Saprun, efectuat de divizii româneşti".*

In scurtul raport, transmis imediat după căderea Sevastopolului, se oglindeşte vitejia românească dar şi recunoştinţa adâncă a comandantului de oştiri în al cărui suflet au vibrat cele mai curate sentimente de preţuire pentru soldatul român, care a luptat purtând în suflet *„dreptul şi dreptatea românească"*, aşa precum a spus Mareşalul Antonescu în Ordinile sale de zi.

de **Mardare Mateescu**

Ieri, sentinela romană rotea ocl de vultur păzind întinsurile Daciei l Traian, azi soldatul român stă majest pe stâncile Sevastopolului privind zarea îndepărtată cum se ridică tot m mândră şi mai mare coroana de lau a Regelui Mihai.

Situaţia pe alte fron turi de luptă

Din ultimile comunicate ale Inal tului Comandament German, reiese c pe întreg frontul de Răsărit a începu ofensiva. In sectorul central al frontulu trupele germano-române au atins Donu şi au reuşit să stabilească numeroas capete de pod. Spărtura în frontul bol şevic este largă de 300 km,, adică patra parte din lungimea totală a frontului. In cercurile berlineze se precizează că rezistenţa bolşevicilor a început să cedeze şi că înaintarea generală se desfăşoară în acelaşi tempo ca în Iunie anul trecut.

Pe mare anglo-americanii au pierdut în ultimile zile 21 vase, dintre care 9 în ziua de Duminică, 5 Iulie. In Marea de Azov a fost scufundat un vas sovietic. Câteva porturi de pe coasta caucaziană au fost bombardate de avioanele de bombardament germane.

După spusele prizonierilor sovietici, dezertările şi nesupunerile din armata roşie devin din ce în ce mai frecvente. Din reg. de gardă 473 au dispărut fără urmă în ultimul timp 400 oameni. In rândurile acestui reg. au fost răspândite manifeste manuscrise care îndeamnă pe soldaţi să dezerteze deoarece nu merită să mori pentru regimul lui Stalin.

In Africa de Nord, trupele mareşalului Rommel au întâmpinat pentru prima oară o rezistenţă îndârjită. La El Almein, unde poziţiile britanice au fost în parte străpunse, trupele britanice rezistă acum în altă parte a frontului, dar nu se ştie dacă îndârjirea se datoreşte unor trupe aduse din Siria sau armatei Nilului. Se crede însă că trupele Axei vor trece şi peste acest obstacol care nu are altă întăritură decât piepturile fricoase ale hinduşilor...

Că situaţia este gravă o arată disperarea cercurilor engleze şi măsurile draconice care le iau împotriva patrioţilor din Egipt.

Canalul de Suez precum şi portul Alexandria au fost bombardate de avioanele Axei.

In Extremul Orient, trupele japoneze înaintează vertiginos. Inaltul comandament chinez a lansat un apel către guvernul Chinei comuniste din Ciunk-King, sfătuindu-l să nu mai opună rezistenţă zădarnică făcând în felul acesta doar jocul anglo-americanilor.

Permanenţa elementului latin în Dacia

In prezenţa M. S. Regelui-Impărat Victor Emanuel, Academia Italiei şi-a ţinut şedinţa de închidere a sesiunei şi de decernare a premiilor regale, în sala Iuliu Cesar din Campidoglio.

Cu acest prilej, d-l prof. universitar *Alfredo Schiaffini*, membru al Academiei, a ţinut o foarte interesantă conferinţă despre *„latinitate şi italienitate în peninsula balcanică"*.

In acea conferinţă d-l prof. *Schiaffini* a arătat permanenţa romană a elementului românesc în Dacia, importanţa acestui element pentru latinitate, precum şi rolul politic hotărîtor pe care l-au avut şi îl au şi astăzi Românii prin obstacolul pe care îl prezintă în faţa tendinţei panslaviste.

Conferenţiarul a arătat că *Românii au putut rezista de-a-lungul secolelor tuturor barbarilor năvălitori numai datorită calităţilor spirituale superioare pe care le-au moştenit dela Romani.*

Pe când în celelalte State vecine României, ideea de Stat a fost împrumutată dela alte popoare (ung. Király, slav. Kralj, etc.) cuvintele latine „dominus" şi „imperator" cu accepţiunea de „atotstăpânitor" de „suveran" se dovedeşte o continuitate neîntreruptă a organizaţiei de stat romane.

Această realitate se vădeşte şi mai clar dacă se examinează primele organizaţii de stat ale Românilor, organizaţii care au la bază pe „judices" (juzi) şi „homines boni" (oameni buni), o dovadă concludentă că la baza Statului Român există principii de vieaţă politică, socială şi de drept romane, transmise de limbă până azi.

România este o continuare firească şi naturală a vieţii sociale rurale romane. Această vieaţă romană a avut permanente legături cu Ragaza şi cu Dalmaţia, iar mai târziu cu expansiunile genoveze şi veneţiene de pe litoralul Mării Negre. **In Dacia nu a fost şi nici nu poate fi vorba de un cataclism etnic. Elementul romanic a rezistat din Carpaţi şi până în Pind tuturor invaziilor barbare, slave şi turanice.**

Această manifestaţie publică capătă o importanţă deosebită prin faptul că pentru prima dată se ilustrează în public şi în faţa M. S. Regelui-Impărat, a întregii Academii italiene şi a unui public select rolul României în păstrarea comorilor spirituale romane.

Tipografia „ASTRA" Braşov
caută
2 maşini de cules Linotyp

Cinema „Astra"

Dela 7 Iulie va rula
Jidovul rătăcitor
Un film documentar, un film unic, nu este o fantezie, ci un adevăr nefalsificat.

Redactor responsabil
ION BOZDOG

Tipografia „ASTRA" Braşov, Str. Lungă Nr. 1.